

POSTANOWIENIE

6 września 2024 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Paweł Grzegorzczuk

na posiedzeniu niejawnym 6 września 2024 r. w Warszawie

w sprawie z powództwa S.P.

przeciwko M.P.

o zapłatę,

na skutek skargi kasacyjnej S.P.

od wyroku Sądu Okręgowego w Piotrkowie Trybunalskim

z 19 grudnia 2022 r., II Ca 773/22,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. obciąża powoda kosztami postępowania kasacyjnego, pozostawiając ich wyliczenie referendarzowi sądowemu.**

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Przepis ten odpowiada charakterowi skargi kasacyjnej, będącej nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia, o dominującym publicznoprawnym charakterze, przysługującym od orzeczeń wydanych po przeprowadzeniu dwuinstancyjnego postępowania sądowego, w którym sąd pierwszej i drugiej instancji dysponuje pełną kognicją

w zakresie faktów i dowodów. W powiązaniu z art. 398⁴ § 2 k.p.c. oznacza to, że w skardze kasacyjnej nieodzowne jest powołanie i uzasadnienie okoliczności o charakterze publicznoprawnym, które stanowią wyłączną podstawę oceny pod kątem przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Wnosząc o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powód S.P. powołał się na istotne zagadnienie prawne, wyrażające się w pytaniu, czy w kontekście art. 720 § 2 w związku z art. 6 k.c. i art. 7 ust. 1 i 3 pr. bank. złożenie przez powoda potwierdzeń przelewu środków pieniężnych na rachunek bankowy pozwanej opisanych jako „pożyczka nieoprocentowana” przenosi na pozwaną ciężar wykazania, że do zawarcia umowy pożyczki nie doszło lub że została ona spłacona.

Powołanie się na istotne zagadnienie prawne (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.) wymaga sformułowania problemu prawnego i uzasadnienia, że ma on precedensowy (nowy) charakter lub znaczenie dla rozwoju prawa. Problem ten powinien odnosić się do konkretnych przepisów prawa i zostać ujęty w sposób abstrakcyjny, a zarazem wiązać się z rozpoznawaną sprawą; konieczne jest przy tym wskazanie argumentów, które prowadzą do jego rozbieżnych ocen (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002, nr 1, poz. 11, z dnia 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, OSNC 2002, nr 12, poz. 151, z dnia 13 lipca 2007 r., III CSK 180/07, z dnia 10 kwietnia 2014 r., IV CSK 623/13, z dnia 2 grudnia 2014 r., II CSK 376/14, z dnia 9 kwietnia 2015 r., V CSK 547/14).

Wskazane we wniosku zagadnienie nie czyniło zadość wskazanym wymaganiom. *Clou* sprawy rozstrzygniętej zaskarżonym wyrokiem sprowadzało się do rozstrzygnięcia, czy powód sprostął ciężarowi dowodu w zakresie faktu zawarcia umowy pożyczki z pozwaną. Sądy *meriti*, dokonując oceny dowodów z dokumentu i przeprowadzonych w sprawie dowodów osobowych, udzieliły na to pytanie odpowiedzi przeczącej, szeroko uzasadniając to stanowisko. Sąd Okręgowy podkreślił w szczególności, że przekazanie przez powoda na rachunek pozwanej określonych środków pieniężnych nie dowodzi zawarcia umowy między powodem a pozwaną; zwrócił również uwagę, że o ile przelewy takie mogłyby świadczyć

o wykonaniu pożyczki, o tyle nie potwierdzają one – w kontekście okoliczności sprawy – faktu zawarcia umów pożyczki z pozwaną.

W tym kontekście objęte wnioskiem zagadnienie sprowadzało się do pytania o prawidłowość oceny dowodów dokonanej przez Sąd Rejonowy, a w ślad za nim Sąd Okręgowy, i poczynionych na jej podstawie ustaleń faktycznych, w szczególności zaś o to, czy przedstawione przez powoda potwierdzenia przelewów nie powinny stanowić podstawy domniemania (faktycznego), że doszło do zawarcia umowy pożyczki, które przerzuciłoby na drugą stronę sporu (pozwaną) ciężar dowodu w zakresie faktu negatywnego. Tak ujęte zagadnienie, niezależnie od tego, że Sąd Najwyższy wypowiadał się już w kwestii znaczenia dowodowego potwierdzenia przelewu w sprawie o zwrot pożyczki (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 19 stycznia 2018 r., I CSK 182/17), stanowi jednak w istocie pytanie o zasadność rozstrzygnięcia konkretnej sprawy, a ponadto lokuje się jednoznacznie w sferze oceny dowodów i prawidłowości ustaleń faktycznych, która pozostaje poza kognicją Sądu Najwyższego w postępowaniu kasacyjnym (art. 398³ § 3 i art. 398¹³ § 2 k.p.c.). W judykaturze wielokrotnie zwracano przy tym uwagę, że wyłączenie określone w art. 398³ § 3 k.p.c. odnosi się nie tylko do art. 233 § 1 k.p.c., lecz całej sfery objętej swobodną oceną sędziowską, w tym stosowania domniemań faktycznych (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 13 kwietnia 2017 r., I CSK 93/17 i powołane tam orzecznictwo). Okoliczności objęte tym wyłączeniem nie mogą nie tylko wypełniać podstaw kasacyjnych, lecz także, co jasne, stanowić podłoża przyjęcia jej do rozpoznania.

Z tych względów, na podstawie art. 398⁹ § 2, art. 98 § 1-1¹, art. 108 § 1, art. 391 § 1 i art. 398²¹ k.p.c., Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji.

(R.N.)

[ms]